

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ
СОЦІАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ»
(для магістрів)**

МАУП

Київ 2016

Підготовлено професором кафедри соціології та соціальної роботи
Н.Б.Отрешко

Затверджено на засіданні кафедри соціології та соціальної роботи
(протокол № 8 від 29.03. 2016 р.)

Схвалено Вченою радою Українсько-Азербайджанського Інституту
соціальних наук і самоврядування Г.А. Алієва (протокол № 9 від 29.04.2016
р.)

Отрешко Н.Б. Навчальна програма дисципліни «Актуальні проблеми та
методи управління соціальним закладом» (для магістрів). – К.: МАУП, 2016.
– 18 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план,
зміст дисципліни «Актуальні проблеми та методи управління соціальним
закладом», теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, список
літератури.

МАУП

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2016

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Розвиток сучасного суспільства, розвиток суспільних потреб в сучасній Україні вимагає певної моделі соціальної роботи, яка має бути спроможною задовольняти потреби більшої кількості клієнтів. Соціальна робота, як і будь-який інший вид професійної діяльності, потребує відповідного управління. В зв'язку з цим виникає питання щодо теоретичного обґрунтування й практичного матеріального забезпечення системи управління соціальною роботою для задоволення специфічних потреб клієнтів. Зростання попиту на ринку соціальних послуг, поява нових учасників ринку соціальних послуг, окрім держави, зростання кількості людей, які потребують соціальної допомоги – все це вимагає вдосконалення умов життєдіяльності соціальних працівників, перегляду системи управління соціальною роботою. В нових економічних умовах все більш актуальною є ідея впровадження в соціальну роботу такого виду управління як менеджмент. Виникає нагальна потреба розвитку системи менеджменту соціальної роботи для надання допомоги різноманітним категоріям клієнтів соціальних служб.

Ця тенденція відображає необхідність соціальних служб у формуванні фахівців нового класу, здатних вирішувати складні управлінські проблеми. Вміння ризикувати в нетипових ситуаціях, вміння приймати рішення, вміння працювати в команді, чутливість до інновацій, вміння управляти конфліктами – ось далеко не весь перелік якостей, якими має володіти спеціаліст із соціальної роботи. Професійний характер діяльності із менеджменту соціальної роботи потребує відповідної підготовки саме соціальних працівників. Актуальність проблеми професійної підготовки майбутніх соціальних працівників до менеджменту соціальної роботи диктується соціальними очікуваннями інновацій в роботі закладів соціальних служб, потребами покращення умов праці соціальних працівників та ін. З появою цього виду діяльності виникла й проблема розробки його професійних характеристик, тобто прийнятих на державному рівні стандартів і вимог до здійснення діяльності та до професійної підготовки навчання студентів старших курсів вищих навчальних закладів за спеціальністю «Соціальна робота» має свою специфіку. Сьогодні в Україні ще не склалася усталена педагогічна система професійної підготовки менеджерів соціальної роботи. Коло проблем, пов'язане із організацією праці менеджерів соціальної роботи, поки ще

недостатньо розроблено. Як показує аналіз управлінської практики, що підготовка керівників та менеджерів соціальної роботи не відрізняється ґрунтовністю. Враховуючи ці обставини, цілком справедливим слід вважати, що професійну підготовку менеджерів соціальної роботи потрібно починати саме під час навчання студентів у спеціальному вищому навчальному закладі, де він зможе опанувати особливості менеджменту на різних рівнях освіти і в зв'язку з різними посадовими обов'язками в закладах соціальної роботи різного типу. Великі методологічні можливості в цьому плані існують саме в підготовці майбутніх соціальних працівників під час навчання у вищому навчальному закладі, яке націлює на працю в широкій соціальній сфері.

Особливістю даного спецкурсу є практико-орієнтований характер.

Дисципліна «Актуальні проблеми та методи управління соціальним закладом» є навчальною дисципліною циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки студентів спеціальності «Соціальна робота» освітнього рівня «магістр».

Мета – формування у студентів комплексу знань, пов'язаних з науковим розумінням змісту актуальних питань, які відображають характерні тенденції трансформації технологій керування соціальними закладами в сучасному суспільстві.

Завданнями дисципліни є ознайомити студентів з основами сучасних технологій менеджменту, підкреслити важливу роль шкіл менеджменту, теорій соціального управління, знати різноманітні типи організаційних структур служб соціальної роботи, розглянути функції управління соціальною роботою на різних рівнях. Оволодіння теорією та технологією менеджменту соціальної роботи дозволить майбутнім соціальним працівникам вести організаційно-управлінську й адміністративну роботу в різноманітних соціальних закладах.

Лекційний матеріал навчальної програми дисципліни «Актуальні проблеми та методи управління соціальним закладом» загалом орієнтує на формування у майбутніх професіоналів сучасного наукового розуміння особливостей керування соціальними закладами. Семінарські заняття та завдання самостійної роботи сприяють засвоєнню найважливіших концептуальних положень новітніх праць сучасних соціологів управління.

Вимоги до знань та вмінь.

Після опанування дисципліни студент **повинен знати:**

1) поняття як „менеджмент соціальної роботи”, „управління соціальною роботою” й „керування соціальною роботою” й володіти механізмами й схемами реалізації на практиці;

2) сучасні тенденції концептуальних засад керування соціальними закладами у світі та в Україні;

3) зміст новітніх пізнавальних стратегій до аналізу онтологічної специфіки суспільного життя, соціальних взаємодій та комунікацій.

Студент **повинен вміти:**

1) управляти трудовими ресурсами, знати мотиваційні теорії трудової діяльності;

2) керувати майбутньою проектною діяльністю;

3) застосовувати різноманітні стилі керівництва у відповідній ситуації, методи вирішення конфліктів;

4) організовувати й координувати соціальну роботу з різноманітними категоріями клієнтів.

Студенти повинні мати розвинуті професійні компетенції в наступних аспектах:

1) вміння розробляти пропозиції щодо концептуального визначення стратегічних цілей і завдань майбутнього функціонування певного соціального об'єкту на основі результатів його системного аналізу;

2) здатність готувати рекомендації щодо розробки інструментального забезпечення соціального прогнозування об'єкту певного соціологічного дослідження.

Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми та методи управління соціальним закладом» як оригінальний авторський курс є нормативною навчальною дисципліною професійного циклу підготовки студентів спеціальності «Соціальна робота» освітнього рівня «магістр», вона націлена на суттєве поглиблення та розвиток набутих знань з таких спеціальних дисциплін як «Теорія та історія менеджменту», «Історія соціальної роботи», «Методи соціологічного дослідження» тощо. Джерельну основу дисципліни, яка представлена переліком основної та додаткової літератури, складають оригінальні наукові праці сучасних теоретиків та практиків менеджменту у соціальній сфері. Завдання самостійної роботи студентів безпосередньо пов'язані з поглибленим вивченням рекомендованих наукових праць.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

вивчення дисципліни

«Актуальні проблеми соціогуманітарних наук»

№ з/п	Назва змістового модуля і теми
	Змістовий модуль 1. Теорія менеджменту соціальної сфери
1. 2. 3. 4.	Особливості менеджменту соціальної сфери Складові процесу менеджменту в соціальній сфері Концептуальна еволюція менеджменту соціальної роботи Управлінські науки та їх проблеми
	Змістовий модуль 2. Теоретико-методологічні засади менеджменту соціальної сфери
5. 6. 7.	Методологія керування соціальним закладом Різновиди менеджменту соціальної сфери Структури менеджменту соціального закладом
	Змістовий модуль 3. Організаційно-функціональні основи керування соціальним закладом
8. 9. 10. 11.	Планування як функція керування соціальним закладом Організація як функція менеджменту соціальної сфери Мотивація, її види, важливість для керування соціальної сфери Контроль як функція керування соціальним закладом
	Разом годин: 120

МАУП

ЗМІСТ

дисципліни

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ»

Змістовий модуль 1.

Теорія менеджменту соціальної сфери

Тема 1. Особливості менеджменту соціальної сфери

Формування соціальної політики і ранжування її у вигляді оперативних цілей. Розробка програми і керівництво її реалізацією. Організація фінансування і забезпечення матеріальними і кадровими ресурсами. Діяльність щодо керівництва налагодження взаємодії між іншими організаціями. Організація і контроль за роботою кадрів. Виконання представницьких функцій і зв'язок з громадськістю. Освіта, навчання, виховання. Оцінка і залучення інновацій з метою підвищення ефективності роботи. Цілі соціальної політики та завдання, що ставляться, залежать від нормативних документів, виданих органами виконавчої влади, місцевого самоврядування. Особливості статусу, форм власності соціальної служби й типів завдань. Види діяльності, професійні ролі соціальних працівників і спеціалізації (клієнт соціальної роботи).

Література [1; 13; 15; 17; 18; 21; 26; 36; 37; 44; 68]

Тема 2. Складові процесу менеджменту в соціальній сфері

Процес класичного управління: збір, обробка, передача інформації (предмет менеджменту), що використовується для відпрацювання рішень (продукт менеджменту). Мета управління, спосіб досягнення мети, об'єкт і суб'єкт управління, які взаємодіють у певному середовищі. Функції управління організацією: планування, організація, оперативне управління, мотивація (активізація та стимулювання роботи), навчання кадрів, облік та аналіз, зворотній зв'язок, координація, контроль. Засоби управлінської праці: методи, засоби обробки та аналізу інформації, прийняття на цій основі конкретних рішень. Технологія управління: прийоми, засоби та порядок (послідовність, регламент) здійснення процесу управління в цілому та в його складових функціях.

Література [26; 31; 35–37; 39; 42; 54]

Тема 3. Концептуальна еволюція менеджменту соціальної роботи

Функції управління організацією: планування, організація, оперативне

управління, мотивація (активізація та стимулювання роботи), навчання кадрів, облік та аналіз, зворотній зв'язок, координація, контроль. Засоби управлінської праці: методи, засоби обробки та аналізу інформації, прийняття на цій основі конкретних рішень. Технологія управління: прийоми, засоби та порядок (послідовність, регламент) здійснення процесу управління в цілому та в його складових функціях.

Література [2; 5; 8; 30; 31; 33; 35; 40; 43; 54]

Тема 4. Управлінські науки та їх проблеми

Поняття управління. Роль управління в суспільстві. Основні види управлінської діяльності. Державне управління: об'єкт, предметний світ, основні проблеми.

Характеристика управлінських наук. Загальна теорія управління, теорія соціального управління, соціологія управління, психологія управління, кібернетика. Проблема гуманізації управлінських наук. Державне управління як галузь наукового знання. Світові тенденції розвитку державного управління. Особливості державного управління в Україні. Місцеве самоврядування та його розвиток.

Управління господарськими об'єктами і процесами. Сутність наукового менеджменту та основні його проблеми. Соціальне управління. Соціологія управління, її роль в утворенні соціологічної концепції управління. Проблеми розвитку психології управління. Управління духовними процесами та його специфіка.

Література [4; 8; 18; 23; 37; 40; 43; 53; 54]

Змістовий модуль 2.

Теоретико-методологічні засади менеджменту соціальної сфери

Тема 5. Методологія керування соціальним закладом

Закони, закономірності менеджменту соціальної роботи. Залежність змісту менеджменту соціальної роботи в суспільстві від соціальної політики держави. Залежність рівня розвитку менеджменту соціальної роботи від цілей соціального розвитку суспільства. Залежність ефективності соціальної роботи від структурної повноти завершеності системи органів управління соціальною роботою. Залежність результативності соціальної допомоги та соціального захисту від соціальної свідомості, орієнтації та компетентної діяльності управлінського персоналу установ соціальної роботи. Залежність ефективності системи менеджменту соціальної роботи від суперечливості

довгострокових та короткострокових цілей соціальної політики держави щодо соціального захисту населення.

Література [1; 7; 9; 27; 28; 32; 34; 38; 48; 51; 52; 55; 56]

Тема 6. Різновиди менеджменту соціальної сфери

Загальнонауковою методологічною базою менеджменту соціальної роботи є системний підхід. Систему соціального управління складають об'єкт і суб'єкт управління та існуючі між ними різноманітні зв'язки. Одна з основних вимог системного підходу полягає у вимозі здійснювати керування соціальною роботою в комплексі економічних і соціокультурних завдань.

Моделі та методи взаємозв'язку об'єктів і суб'єктів менеджменту. Проектування як специфічний та актуальний інструмент менеджменту соціальної роботи. Організація у менеджменті соціальної роботи.

Література [5; 11; 13; 17; 18; 22; 37; 38; 45]

Тема 7. Структури менеджменту соціального закладом

Трирівнева структура управління соціальною роботою в Україні. Заклади соціальної роботи. Специфіка управління закладом соціальної роботи. Управлінська праця менеджерів соціальної роботи. Базові операції (функції), які виконує менеджер. Вимоги до професійної компетенції менеджерів соціальної роботи. Основні якості сучасного менеджера.

Література [4; 10; 13; 25; 27; 33; 35; 37; 39; 42; 48; 52; 55; 56]

Змістовий модуль 3.

Організаційно-функціональні основи керування соціальним закладом

Тема 8. Планування як функція керування соціальним закладом

Етапи стратегічного планування. Перший етап: вибір цілей організації. Основна мета організації, тобто чітко виражена причина її існування як її місія (відповідальне завдання, роль, доручення). Завдання організації з точки зору її основних послуг, її основних споживачів, основних технологій. Фактори зовнішнього середовища по відношенню до організації. Культура організації. Шість ціннісних орієнтацій, які впливають на прийняття управлінських рішень. Цілі повинні володіти деякими характеристиками: конкретні і вимірювальні цілі. Орієнтація під час - коли повинен бути досягнутий результат (довгострокові - 5 років, середньострокові 1-5 років, короткострокові до року). Характеристики досяжних цілей.

Література [4; 7; 10; 22; 39; 42; 48; 52; 55; 56]

Тема 9. Організація як функція менеджменту соціальної сфери

Принципи організації соціальних закладів. Розподіл повноважень між менеджерами. Координування діяльності підрозділів. Функціональна організаційна структура - традиційна або класична. Розподіл організації на окремі елементи. Традиційні функціональні блоки організації - відділи виробництва, маркетингу і фінансів, кадрів. Переваги: 1) стимулює ділову і професійну спеціалізацію; 2) зменшує дублювання умов і споживання матеріальних ресурсів; 3) покращує координацію в функціональних областях.

Література [4–6; 8; 9; 11; 17; 18; 21; 25; 30; 37; 40; 44]

Тема 10. Мотивація, її види, важливість для керування соціальної сфери

Мотивація як процес формується під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів. Змістовні теорії мотивації. Змістовні теорії мотивації, до яких відносяться теорія потреб А. Маслоу, теорія потреб Д. Макклелланда, двохфакторна теорія мотивації Ф. Герцберга, теорія ERG. Процесуальні теорії мотивації. Теорія очікувань Врума. Теорії справедливості та рівності С.Адамса. Теорія партисипативного управління: два напрями. Теорія постановки цілей.

Література [11; 20; 23; 37; 53; 56]

Тема 11. Контроль як функція керування соціальним закладом

Контроль - це процес забезпечення досягнення організацією своїх цілей. Метою контролю, з одного боку, є виявлення слабких місць і помилок в процесі виробництва і управління, своєчасне їх виправлення і недопущення повторення; з іншого боку, забезпечення відповідності між наміченими планами і проведеними заходами. Поняття і види управлінського контролю. Об'єктом контролю є засоби та предмети праці, персонал, виробничі та управлінські процеси. Три види управлінського контролю. Процес контролю має наступні етапи: встановлення нормативів, визначення ефективності діяльності і коректування відхилень.

Література [3; 4 ; 8; 11; 16; 18; 20; 43]

Теми контрольних робіт

1. Категорії «управління» і «менеджмент». Основні підходи до досліджень у
2. сфері взаємозв'язку управління і менеджменту.
3. Основне розуміння менеджменту соціальної роботи.
4. Об'єкт, суб'єкт вивчення менеджменту соціальної роботи.
5. Основні принципи менеджменту соціальної роботи.
6. Історія розвитку менеджменту.
7. Розвиток управлінської науки в Україні.
8. Характеристика зарубіжних шкіл управління.
9. Сучасні підходи розуміння менеджменту
10. Закони, закономірності менеджменту соціальної роботи.
11. Методи менеджменту соціальної роботи.
12. Закони управлінських відносин.
13. Інструменти менеджменту соціальної роботи.
14. Різновиди соціального менеджменту.
15. Моделі та методи взаємозв'язку об'єктів і суб'єктів менеджменту.
16. Менеджерський цикл у соціальній роботі.
17. Організація у менеджменті соціальної роботи.
18. Трирівнева структура управління соціальною роботою в Україні.
19. Заклади соціальної роботи. Специфіка управління закладом соціальної
20. роботи.
21. Основні якості сучасного менеджменту.
22. Проектування як інструмент менеджменту соціальної роботи.
23. Контроль у соціальній роботі.
24. Процесуальний характер менеджменту соціальної роботи.
25. Особливості функцій менеджменту соціальної роботи.
26. Управлінська праця менеджерів соціальної роботи.
27. Самоменеджмент в управлінні соціальною роботою.
28. Соціальна політика як стратегія менеджменту соціальної роботи.
29. Кадровий потенціал менеджменту соціальної роботи.
30. Структура менеджментського корпусу соціальної роботи в Україні.
31. Ресурсне забезпечення менеджменту соціальної роботи.

Питання для самоконтролю

1. Історія розвитку менеджменту.
2. Розвиток управлінської науки в Україні.
3. Характеристика зарубіжних шкіл управління.
4. Сучасні підходи до розуміння менеджменту соціальної роботи.
5. Закони, закономірності менеджменту соціальної роботи.
6. Методи, форми та функції менеджменту соціальної роботи
7. Закони управлінських відносин.
8. Інструменти менеджменту соціальної роботи.
9. Різновиди соціального менеджменту.
10. Моделі та методи взаємозв'язку об'єктів і суб'єктів менеджменту.
11. Проектування як специфічний та актуальний інструмент менеджменту соціальної роботи.
12. Організація у менеджменті соціальної роботи.
13. Трирівнева структура управління соціальною роботою в Україні.
14. Заклади соціальної роботи. Специфіка управління закладом соціальної роботи.
15. Управлінська праця менеджерів соціальної роботи.
16. Основні якості сучасного менеджера.
17. Сутність функції планування.
18. Етапи стратегічного планування
19. Програмно-цільове управління
20. Поняття організаційної діяльності.
21. Норми керованості.
22. Взаємини повноважень
23. Побудова організації.
24. Принципи побудови організаційної структури.
25. Розкрийте норми керованості.
26. Наведіть поняття "делегування, відповідальність, відповідальність, повноваження".
27. Критерії визначення ступеня централізації і децентралізації.
28. Види повноважень.
29. Типи апарату і його повноваження.
30. Лінійна діяльність організації.
31. Побудова організації.
32. Типи організаційних структур.
33. Організаційні структури в управлінні соціальною роботою.
34. Поняття мотивація, стимул, потреба, спонукання, винагороду.
35. Охарактеризуйте змістовні теорії мотивації.
36. Опишіть процесуальні теорії мотивації.
37. Назвіть завдання визнання праці працівників.
38. Розкрийте основні форми визнання праці працівників.

39. Що розуміється під оцінкою праці працівників?
40. Наведіть методи індивідуальної оцінки праці працівників.
41. Наведіть методи груповий оцінки праці працівників.
42. Опишіть процес атестації (оцінку персоналу).
43. Розкрийте поняття і мета контролю.
44. Що необхідно для здійснення контролю в організації?
45. Перелічіть основні вимоги до системи контролю.
46. Які види управлінського контролю Вам відомі?
47. Охарактеризуйте етапи процесу контролю.
48. Обґрунтуйте значення контролю в соціальній роботі.
49. Категорії «управління» і «менеджмент». Основні підходи до досліджень у сфері взаємозв'язку управління і менеджменту.
50. Основне розуміння менеджменту соціальної роботи.
51. Об'єкт, суб'єкт вивчення менеджменту соціальної роботи.
52. Основні принципи менеджменту соціальної роботи.
53. Історія розвитку менеджменту.
54. Розвиток управлінської науки в Україні.
55. Характеристика зарубіжних шкіл управління.
56. Сучасні підходи розуміння менеджменту
57. Закони, закономірності менеджменту соціальної роботи.
58. Методи менеджменту соціальної роботи.
59. Закони управлінських відносин.
60. Інструменти менеджменту соціальної роботи.
61. Різновиди соціального менеджменту.
62. Моделі та методи взаємозв'язку об'єктів і суб'єктів менеджменту.
63. Менеджерський цикл у соціальній роботі.
64. Організація у менеджменті соціальної роботи.
65. Трирівнева структура управління соціальною роботою в Україні.
66. Заклади соціальної роботи. Специфіка управління закладом соціальної роботи.
67. Основні якості сучасного менеджменту.
68. Проектування як інструмент менеджменту соціальної роботи.
69. Контроль у соціальній роботі.
70. Процесуальний характер менеджменту соціальної роботи.
71. Особливості функцій менеджменту соціальної роботи.
72. Управлінська праця менеджерів соціальної роботи.
73. Самоменеджмент в управлінні соціальною роботою.
74. Соціальна політика як стратегія менеджменту соціальної роботи.
75. Кадровий потенціал менеджменту соціальної роботи.
76. Структура менеджментського корпусу соціальної роботи в Україні.
77. Ресурсне забезпечення менеджменту соціальної роботи.
78. Принципи організації соціальних закладів.
79. Розподіл повноважень між менеджерами.

80. Координування діяльності підрозділів.
81. Функціональна організаційна структура - традиційна або класична.
82. Розподіл організації на окремі елементи.
83. Закони, закономірності менеджменту соціальної роботи.
84. Залежність змісту менеджменту соціальної роботи в суспільстві від соціальної політики держави.
85. Залежність рівня розвитку менеджменту соціальної роботи від цілей соціального розвитку суспільства.
86. Залежність ефективності соціальної роботи від структурної повноти завершеності системи органів управління соціальною роботою.
87. Залежність результативності соціальної допомоги та соціального захисту від соціальної свідомості, орієнтації та компетентної підготовки соціальних працівників.
88. Діяльності управлінського персоналу установ соціальної роботи.
89. Залежність ефективності системи менеджменту соціальної роботи від суперечливості довгострокових та короткострокових цілей соціальної політики держави щодо соціального захисту населення.
90. Сутність соціального управління та основні його проблеми: вітчизняний та зарубіжний досвід.

МАУП

Список літератури

Основна

1. Алексеевский В. С. Обучение менеджменту – это освоение его культуры и технологий синергетики / В. С. Алексеевский // Инновации в образовании. – 2005. – №2. – С. 9 – 37.
2. Проектирование развития учреждений социального обслуживания/Алексеева Л.С. и др. — М., 2006.
3. Ансоф И. Стратегическое управление / И. Ансоф – М.: Экономика, 2009.
4. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления / Г. В. Атаманчук – М. : Юрид. лит., 2007. — 387 с.
5. Афанасьев В. Г. Научное управление обществом. Опыт системного исследования / В. Г. Афанасьев. – М., 2006. – 392 с.
6. Афанасьев В. Г. Социальные аспекты управления / В. Г. Афанасьев. – М.: Экономика, 2001. – 216 с.
7. Білорус О.Г., Панченко Є.Г. Менеджмент: конкурентоздатність і ефективність. — К.: Т-во "Знання" України, 2002. – 40с.
8. Введение в управление : учеб. пособие в 3-х частях / науч. ред.
9. А. Г. Гладышев, В. Н. Иванов, Н. В. Маслова. – М. : АНСТМСУ, 2002. – Ч. 2. – 276 с.
10. Веснин В. Р. Основы менеджмента / В. Р. Веснин. – 3-е изд., доп. и испр. – М. : ООО «Т.Д. «Элит – 2000»», 2003 – 560 с., С. 7.
11. Вудкок М. Раскрепощенный менеджер. Для руководителя-практика / М. Вудкок, Д. Френсис. – М. : Дело , 2001. – 320 с.
12. Главацька О. Л. Менеджмент соціальної роботи / [курс лекцій] /О. Л. Главацька - Тернопіль, ТДПУ, 2009. - 65 с.
13. Гладышев А.Г. Введение в управление : учеб. пособие в 3-х частях / А. Г.
14. Гладышев, В. Н. Иванов, Н. В. Маслова – М. : АНСТМСУ, 2002. – С. 95.
15. Головатий М. Ф., Лукашевич М.П., Дмитренко Г.А. Політично-правові засади соціального менеджменту в Україні : курс лекцій / М. Ф. Головатий, М. П. Лукашевич, Г. А. Дмитренко // Управлінські аспекти соціальної роботи. – К.: МАУП, 2002. – 376 с.
16. Григорьева Н. С. Учебные программы по специализации «Социальный менеджмент» / Н. С. Григорьева. – М. : Дело, 2008. – 48 с.
17. Грищенко В.Н., Демидова Л.Г., Петров А.Н. Теоретические основы
18. прогнозирования и планирования: Учебное пособие. — СПб., 2006. — 42 с.
19. Дедов Є.Г. Професійна підготовка майбутніх соціальних працівників до менеджменту в соціальній роботі / Є.Г. Дедов / Дисс. канд. пед. наук. – Луганськ, 2009. – 228с.
20. Деловые игры как активный метод обучения социальной работе /

21. С. А. Беличева, Т. А. Подольская // Вестн. психосоциальной и коррекционно-реабилитационной работы. – 2005. – №3. – С. 3 – 12.
22. Зарецкий А.Д. Менеджмент соціальної роботи / А.Д. Зарецкий. -
23. Заяц О.В. Организация, администрирование и управление в социальной работе / О.В. Заяц. - Учебное пособие. Владивосток: ТИДОТ ДВГУ, 2004. – 142 с.
24. Загорочай М. В. Формирование готовности будущих менеджеров к управленческой деятельности / М. В. Загорочай // Диссертация ... канд. пед. наук. – 13.00.08 “Теория и методика профессионального образования”. – Волгоград, 2003. – 179 с.
25. Зарецкий А.Д. Менеджмент социальной работы: учебное пособие. – Ростов: Феникс, 2008. – 187с.
26. Зверева І. Д. Соціальна політика та менеджмент у соціальній роботі / І. Д. Зверева, Г. В. Лактіонова та ін. – К. : Наук. світ, 2001. – 53 с.
27. Зверева І. Д. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю в Україні. Теорія та практика : монографія / І. Д. Зверева. – К. : КНУ, 2008. – 422 с.
28. Зверева І. Д. Соціальна робота в Україні / І. Д. Зверева, О. В. Безпалько. – К. : Центр навч. л-ри, 2004. – 256 с.
29. Иванова О. Л. Менеджмент в соціальній роботі : метод. рекомендації до навч. курсу для магістеріуму / Иванова О. Л. – К. –Ужгород, 2000. – 42 с.
30. Капська А. Й. Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю : навч.-метод. посіб. / А. Й. Капська. – К. : УДЦССМ, 2001. – 220 с.
31. Колков В. Определение эффективности социальных проектов / В. Колков // Социальная работа. – 2005. – №4. – С. 35 – 38.
32. Комаров Е. И., Войтенко А.И. Менеджмент социальной работы / Е. И. Комаров, А. И. Войтенко. – М.: ВЛАДОС, 2001. – 288 с.
33. Кредисов А. И. История учений о менеджменте / А. И. Кредисов. – К. : ВИРА – Р, 2000. – 336 с.

Додаткова

34. Крижко В. В. Аксіологічний потенціал державного управління освітою / В. В. Крижко. – К. : ІЗМН, 2005.
35. Крижко В. В. Менеджмент в освіті / В. В. Крижко, Є. М. Павлюченко. – К. : ІЗМН, 2008. – 192с.
36. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Основи менеджменту: Підручник. – К.: «Академвидав», 2003. – 416 с.
37. Курбатов В. И. Социальная работа / В. И. Курбатов. – Ростов : Феникс, 2009. – С. 267 – 272.

39. Лещинер Р. Подготовка менеджеров в США / на примере Массачусетского технологического института / Р. Лещинер, М. Разу, Ю. Старостин // Экономические науки. – 2001. – №4. – С. 59 – 68.
40. Лещинер Р. Обучение менеджеров творчески использовать зарубежный опыт / Р. Лещинер, Ю. Старостин // Экономические науки. – 2001. – №5. – С. 48 – 52.
41. Ли Якокка. Карьера менеджера / Якокка Ли. – М. : Прогресс, 2001. – 384 с.
42. Лукашевич М. П. Теория и практика самоменеджмента : учеб. пособие. – 2-е изд., испр. / М. П. Лукашевич. – Киев : МАУП, 2002. – 360 с.
43. Ляшенко А. И. Организация и управление социальной работой в России : учеб. пособие для высш. учеб. заведений / А. И. Ляшенко. – М. : Наука, 2005. – 74с.
44. Мескон М. Х. Основы менеджмента. – Пер. с англ. / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. – 2-е изд. – М. : Дело, 2000. – 800 с.
45. Павленок П. Д. Основы социальной работы / П. Д. Павленок. – М. : ИНФРА-М, 2009. – С. 299 – 300.
46. Павленок П. Д. Основы социальной работы / П. Д. Павленок. – М. : ИНФРА-М, 2008. – С. 302
47. Панов А. М. Справочное пособие по социальной работе / А. М. Панов, О. I. Холостова. – М. : М. : Юрист, 2007. – 168 с.
48. Редько П. Використання методу ситуацій у курсі „менеджмент соціальної роботи” / П. Редько // Соціальна політика і соціальна робота. – 2004. – №2. – С. 122 – 128.
49. Свердлов А.З. Курс лекций по социальной работе и благотворительности / А.З. Свердлов. – Санкт-Петербург, 2001. – 168с.
50. Семигіна Т.В., Мигович І.І. Вступ до соціальної роботи / Т.В. Семигіна, І.І. Мигович. – К.: Академвидав, 2005. – 304с.
51. Сидоров В. Н. Профессиональная деятельность социального работника ролевой подход : /монография/ / В. Н. Сидоров. – Винница : «Глобус-пресс», 2006. – 408 с.
52. Словарь-справочник по социальной работе / под ред. Е. И. Холостовой. – М. : Юрист, 2000. – 424с.
53. Соціальна педагогіка/соціальна робота : навч. посіб. / Коваль Л. Г., Зверева І. Д., Шендеровський К. С. та ін. ; під ред. І. Д. Зверевої. – К. : ІЗМН, 2007. – 392 с.
54. Социальная работа /под общ. ред. В. И. Курбатова. – Ростов : Феникс, 2009. – 576 с.
55. Соціальна робота: менеджмент соціальної роботи / [В. П. Андрущенко, І. І. Мигович, В. П. Бех та ін.] – К. : ДЦССМ, 2003. – Кн. 7. – 276 с.
56. Спікер П. Соціальна політика: теми та підходи / П. Спікер. – К.: Фенікс, 2000. – 400 с.

57. Тейлор Ф. У. Принципы научного менеджмента / Ф. У. Тейлор. – Пер. с англ. – М. : Контроллинг, 2001. – 104 с.
58. Терещенко В. И. Беседы об управлении / В.И. Терещенко. - М.: Наука, 2004. — 224 с.
59. Толковый словарь по управлению. – М. : Изд-во „Альянс”, 2004. – 252 с. – С. 180.
60. Украинец П. П. Социальная работа : теория и организация / П. П. Украинец. – Мн. : ТетраСистемс, 2005. – 288 с.
61. Уткин Э. А. История менеджмента / Э. А. Уткин. – М., 2007. – 224 с.
62. Файоль А. Учение об управлении / А. Файоль. – М., 2008. – 188 с.
63. Файоль А. Общее и промышленное управление / А. Файоль. – М. : Республика, 2002. – 349с.
64. Философский энциклопедический словарь. – М. : Сов. энцикл., 2003. – 840 с.
65. Фоллет М. П. Практика управления / М. П. Фоллет. – М. : Дело, 2002. – 121 с.
66. Харченко С. Я. Історія теорія і практика соціальної роботи / С. Я. Харченко, М. С. Кратінов. – Луганськ : Альма-матер, 2005. – 575 с.
67. Шендеровский К. С. Организационные и методические аспекты управления персоналом служб социальной сферы : учеб.-метод. сб. / К. С. Шендеровский. – Киев, 2002. – 117 с.
68. Шендеровський К. С. Управління соціальною роботою з дітьми та молоддю: менеджмент соціальної служби / К. С. Шендеровський. – К.: ДЦССМ, 2002. – 158 с.
69. Шлихтер А. Государственные социальные программы и местные органы власти США /А. Шлихтер — М.: ИМЭМО РАН, 1996. – 91с.
70. Ананьев Б. Г. О проблемах современного человекознания. — М.: Наука, 2007.

МАУП